1937 ий
18
МАРТ
№ 17 (301)
Акшэ 6 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-влак, ушныза!

Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн горком орган

Парижысэ коммунлан 66 ий тэмэ

66 ий ожно—1871 ий 18 мартыштэ—айдэмын историйыштыжэ пэрвой кана Парижысэ пашазэ-влак политик властьым шупшын налыныт Нуно буржуазийын властьшым сӱмырэв, тӱньаштэ пэрвой пролэтар кугыжавышын тӱҥалтышыжым—Коммуным ыштэныт.

Коммун 72 кэчэ гына илэн. Тудо францийбуржуазийын вийжэ дэнэ шаланэн. А францийбуржуазийлан прусский дэн моло эллаcэ буржуазий полшэн. Но рэвольуцион движэньын историйыштыжэ П а р и ж Коммунын значэньыжэ пэш кугу. Парижысэ Коммун тӱньамбалсэ пашазэ движэньылан пэш кугун полшэн шогэн. Пролэтариат историйыштэ пэрвой кана класс шотышто шкэнжын вуйлатымашыжым шуктэн. Парижысэ пашазэ влакын буржуазий ваштарэш кучэдалмэ граждан сар тӱньамбалсэ пролэтариатлан ончыкыжым кучэдалашышт опытым пуэн да тӱньамбалсэ пашазэ движэньылан у страницым почын Пролэтариат дэн буржуазий ваш-ваш кэлшэн кэртдымаш тушман лийын шогалыныт. 1871 ий март тылзысэ кэчэ-влак массылан класс кучэдалмын пэш чаплэ урокшым пуэныт.

Лэнин Парижысэ Коммун нэргэн тыгэ возэн: „Парижысэ пушко-влак шэргылтмаш кэлгэ омо дэнэ малышэ пролэтариатын эн варэш кодшо ужашыжым пожалтэн да рэвольуционно-социалистичэский пропагандым вийаҥдашлан чыла вэрэ куатым пуэн. Тэвэ молан Коммунын пашажэ колэн огыл; тудо альэ мартэнат мэмнан дэнэ чыла дэнна ила.

Коммунын пашажэ—тидэ социальнэ рэвольуцын пашажэ, шэмэрым политик дэн экономик шотышто тичмашын утарымаш паша, тидэ пӱтынь элысэ пролэтариатын пашажэ. И тидэ шотышто тудо колыдымашлык“ (Лэнин, партиздат, II изд. т. XV. стр. 160).

Пролэтариатым пызыралашлан буржуазийын ыштымэ войэннэ бӱрократичэский машиныжым—буржуазнэ кугыжанышым Парижысэ Коммун сӱмырэн да кугыжаныш пролэтар властьым организоватлэн.

Парижысэ Коммун парлamэнтаризм гыч лэкмым ончыктэн, законым луктын шогышо да тунамак нинэ законым шуктэн шогышо учрэждэньым ыштэн. Коммун эрээк лийын шогышо армийым калыкын всэобщо вооружэньыж дэнэ вашталтэн. Коммун кугыжаныш дэч чэркым ойырэн, адак туныктымо пашам совэт характэраным ыштэн. Тыгакак Коммун кугыжаныш дэн промышлэнность учрэждэньылаштэ 8 шагатан паша кэчым ыштэн, тӱрлӧ штраф-влак систэмым пытарэн. Оза-влакын кудалтэн кодымо прэдприатьылам учотыш налаш тӱҥалын да нуно прэдприатьым пашашкэ шогалташ посна комисслан (коопэративыш чумыргэн шогышо-влак вий дэнэ) кӱштэн. Йорло-влаклан паша ыштымэ ӱзгарым да молымат пуэдымэ.

Лэнин Коммунын нинэ мэроприатьэ влакшэ тошто кугыжаныш машинэ шалатымаш дэн у пролэтар кугыжаныш аппаратын тӱҥалтышыжэ дэч моло лийын огыл, манын ик кана вэлэ огыл ончыктэн.

Коммун шукак илэн огыл. Тудым шалатэн пытарымэ. Париж Коммуным пытараш Францийысэ класс тушман кашаклан Париж дэнэ лийшэ прусский армийат полшэн. Но тыштэ Коммунар-влакын шкэныштын титакыштат шуко лийын.

Коммунар влак тунамак „экспроприатор - в л а к ы м экспроприатлымэ“ олмэш, буржуазнэ собствэнностьым шупшын налашат тоштын огытыл. Француз буржуазийын тӱҥ крэпостьшым—кугыжаныш банкым шупшын налын огытыл. Вэс титак тыгайэ:тунамак тушман ваштарэш кайаш кӱлэш ыльэ, а коммунар влак эркышнэныт, вэрсалэц-влаклан рэвольуционно Парижыш кэржалташ вийым погашышт эрыкым пуэныт (Вэрсаль—Париж воктэнсэ ола. Тышкэ буржуазнэ контррэвольуционэр-влак шкэ вийыштым чумырэныт улмаш). Тыгакак Коммунар-влак кӧргӧ контррэвольуций ваштарэш начар кучэдалыныт.

Сталин йолташ 1927 ийыштэ вэс эллаcэ пашазэ дэлэгацэ дэнэ кутырмыжо годым тыгэ ойлэн: „Укэ, йолташ-влак, парижысэ коммунар-влакын титакыштым мэмнан повторитлымына ок шу. Парижысэ коммунар-влак вэрсалэц-влак шотышто утыж дэнэ пушкыдо лийыныт, тидлан нуным шкэ жапыштыжэ кӱлынак. Маркс вурсэн. А шкэныштын пушкыдо улмыштлан кӧра, Тьэрын Парижыш пурмэкыжэ лу тӱжэм дэнэ пашазэ-влакым вэрсалэц-влак лӱйэныт“. Парижысэ коммунар-влакын моло титакыштат лийэдэн. Нуно крэсаньык-влак дэнэ кылым кучэн моштэн огытыл. Париж Коммунын тӱҥ ситыдымашыжэ тыгайэ: Коммунын ик гай, йӧршэш рэвольуционно пролэтар партийжэ лийын огыл.

Коммунын вэрсалысэ тушман-влакшэ нинэ титаквлакым моштэн кучылтыныт, Парижыш кэржалташ тӱҥалыныт. Нинэ тушман кашак ваштарэш коммунар-влак ик арньа кучэдалыныт. Коммувын бойэцшэ-влак крэдалмаштэ пэш шуко пытэныт. Нунын ушыштышт эрэ „эсэн лийжэ коммун“ манмэ лозунг лийын. Тидэ крэдалмаштэ ӱдрамаш дэн йоча-влакат шуко лийыныт. Нунымат буржуазий шуко пуштэдэн.

Парижысэ коммунар-влакын гэроичэский колымыштлан йатыр ий эртэн. Буржуазийын пашазым пытарымэ мэтодшо тоштак кодын. Гэрманийысэ фашист-влак пашазэ влакын вӱрыштым пэш шуко йоктарэныт. Испанийыштэ фашизмын орышо пийжэ гэнэрал Франкон пашазэ ӱмбак кэршалтмэ мэтодшо—тушман вэрсалэц-влак вуйлатышэ Тьэрын мэтодшо гайак. Буржуазий шкэ пытышашыжым шижын Садлан нуно пашазэ классым вийэшак пытараш толашат. ССР Ушэм ваштарэш пижаш у импэриалист сарым йамдылат.

Шакшэ пуштэдымэ троцкист кашак тӱрлӧ йӧн дэнэ толашэн мэмнан социалист р о д и н н а м сӱмырынэшт ыльэ. Но ССР Ушэмын чумыр калыкшэ разбойник кашакым социализм млавдэ гыч ӱштылын ик йӱк дэнэ приговорым лукто. Сарым ылыжтышэ троцкист бандэ пытаралтынытда ончыкыжымат пытаралтыт.

Мэмнан Йошкар армий вийан. Тудо мэмнан собствэнныстьнам шалаташ, мэмнан пойанлык дэн тӱньаштэ эн дэмократичнэСталинский Конституцым пытараш нигӧланат нымогай эрыкымат огэш пу.

Йошкар-Оласэ пионьэр-влаклан пэш чаплэ пӧрт

21 мартыштэ Йошкар-Оласэ пионьэр-влакын куанымэ кэчышт. Нуно тидэ кэчын чаплын оборудоватлымэ пионьэр пӧртыш пэрвой кана погынат. Тилэ кок этажан мотор пӧртыштӧ ты мартэ ВКП(б) Обком пашам ыштэн. Ындэ тидэ пӧрт пионьэр - влакын канымэ, модмо, шинчымашым погымо вэрышкышт савырна.

Тыштэ кызыт 10 нарэ пэш чаплэ пӧлэм. Тэвэ канымэ пӧлэм. Тудым сайын оборудоватлымэ. Пушкыдо диван-шамыч, йылгыжшэ ӱстэл-влак улыт, ӱстэмбалнэ сылнэ пэлэдыш пӧлэм кӧргым сӧрастара.

Канымэ пӧлэм воктэн вэс пӧлэм. Тыштэ октӓбрӓтшамыч пушкыдо ковьор ӱмбалнэ тӱрлӧ модыш дэнэ модаш тӱҥалыт. Тыштанак автомобиль модэль, элэктричэский пойэзд, тулэч моло тӱрлӧ мэханичэский модыш-влак.

Моло пӧлэм-влакат йоча-шамычлан пэш шэргакан улыт. Самырык музыкант-влаклан ойрымо пӧлэмыштэ пианин, шумовой дэн струнно оркэстр, моло шуко тӱрлӧ музыкальнэ инструмэнт-влак.

Пионьэр-влаклан фэтолабораторийым ыштымэ. Фото, радио йӧратышэ влаклан шкэ шинчымашыштым кугэмдашышт чыла условий ышталтын. Самырык шахматист, художник, авиомодэлист-влаклан посна пӧлэм-влакым ойрымо. Лудмо залым, 125 йэҥлан ситышэ зритэльнэ залым пэш сайын оборудоватлымэ.

21 мартыштэ йоча-влакын канымэ, модмо, тунэммэ комбинатышт почылтэш. Оласэ пионьэр-влак, нунын ачашт-авашт Сталинский Конституцэш возымо канашлан, тунэмашлан права илышыш пуртaлт шогымым эша ик кана шкэ шинчашт дэнак ужыт. Нунын кумылышт адакат кӱшкӧ нӧлтэш.

Музык пэдагогик пашаштэ 30 ий

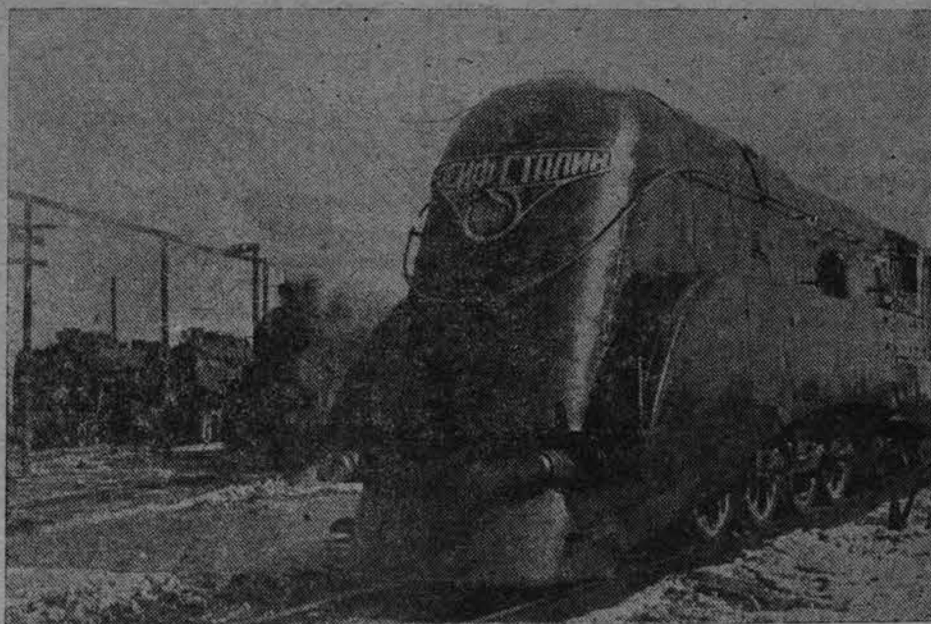
15 мартыштэ совэт общэствэнность ССР Ушэм йошкарармэйэц муро дэн куштымо йошкарзнамӓн ансамбльын художэствэннэ вуйлатышыжэ, рэспубликын заслужонно артистшэ, ордэноносэц п р о ф э с с о р А л э к с а н д р В а с и л ь э в и ч Алэксандровын музык-пэдагогик паша ыштaш тӱҥалмыжлан 30 ий тэммым палэмдыш.

Моско кугыжаныш консэрваторийыштэ профэссорлан шогэн, А. В. Алэксандров ССР Ушэм йошкарармэйэц муро дэн куштымо, йошкарзнамӓн ансамбльын ик организаторжо лийын. Тудын вуйлатымэ почэш ансамбль элысэ пэш кугу музык - хор коллэктивыш кушкын. Профэссор Алэксандров чаплэ произвэдэньэ-влакым сэрэн: „Первая конная в песнях и плясках“, „ОКДВА“ монтаж, „Царицын нэргэн поэмэ“, молат.

Йаслэ вуйлатышэ-влак тунэмыт

Роҥго райздрав йаслэ вуйлатышэ-влаклан тылзат пэлаш курсым почын. Кызыт тушто 27 йэҥ тунэмэш.

Загайнов.

Ворошиловградысэ Октӓбрьский рэволюций лӱм паровоз ыштэн лукшо завод „Иосиф Сталин“ лӱман паровозым ыштэн луктын. Паровоз шагатыштэ 140 километрым коштшаш.
Сӱрэтыштэ: „Иосиф Сталин“ паровоз.

Йошкар-Ола райкомолысо формалист-влак

ВЛКСМ Горький обкомын IV-шэ плэнумжо лиймылан кок арньат эртыш. Тидэ плэнумышто Йошкар-Ола райкомол сэкрэтарь Танаков йолташат лийын. Танаков йолташлан плэнум гыч толмекыжэ эрласэ кэчэ гычынак плэнумын итогшым лончылаш, комсомол организацылаштэ ситыдымашым, титакым тўжвак лукташ да тöрлаташ пижман ыльэ. Тидэ пашашкэ пўтынь район активым мобилизатлашыжэ кўлэш ыльэ.

А мэ Йошкар-Ола районышто йöршэш тупуй, нымолан йöрдымö сўрэтым вэлэ ужына. Йошкар-Ола райкомол, тудын сэкрэтарьжэ Танаков йолташ Горький Обком плэнумын пунчалыштым илышыш пурташ кўлмым аклэн шуктэн огытыл. Садланак плэнумын ончыктымыжо нэгызэш комсомол пашам тöрлаташ альат кўлэш сэмын пижмэ огыл. Район комсомол активым тидэ пашашкэ мобилизатлымаш, нуным инструктироватлымаш укэ. Шуко активист-влак плэнумын рэшэньыжым огыт шинчэ.

Плэнумын итогшым лончылаштэ райкомол нымоннарат вашкымашыжэ укэ. Районышто 64 организацэ гыч 16 март мартэ 7 организацэ вэлэ плэнумын итогшо лончылалтын. Нинэ организацылаштэ шуко вэрэжэ плэнумын итогшым лончылымаш формальнэ эрталтын. Мутлан Йошкар-Ола лэстранхоз пэлэнсэ комсомол организацым налына. Тыштэ 9 мартыштэ погынымашым эртарэныт. Погынымаш мартэ ончышаш пашам ик комсомолэцат шинчэн огыл. Погынымаш нэргэн комсомолэц влаклан 5-6 шагат ожно вэлэ увертарымэ, 10 комсомолэц гыч 4 комсомолэцлан йöршэшат увертарэн огытыл. Танаков йолташ ик шагат жап нарэ ыштымэ докладыштыжэ комсомол организацэ ончылан конкрэтнэ задачым шындэн моштэн огыл. Погынымашым ончылгоч йамдылыдымэ дэнак погынымаш самокритикэ дэч посна эртэн. Штатнэ агитатыр-влак гына ойлэныт. Комсомол организацын титакшым ситышын тўжвак лукмо огыл.

Паша тыгай начар улмо ўмбачат нымолан йöрдымö ныгöм мобилизатлыдымэ пунчалым луктыныт.

— Плэнумын пунчалжым сайлан шотлаш, политик тунэммашым сайэмдаш,комсомолышто шогыдымо молодьож коклаштэ культурмассэ пашам сайэмдаш,— тэвэ погынымашын „пунчалжэ". Тидэ пунчал почэш мом ышташ, кужэч тўҥалаш?—комитэт сэкрэтарь Вэршинина йолташ öрын шинча.

Плэнум пунчалым формальнэ лончылымаш дэч йöршэш кораҥаш кўлэш. Кажнэ комсомолэцлан плэнумын итогшым толк дэнэ умылтараш, самокритикым кумдан шараш, ситыдымашым пытарымашкэ пўтынь комсомол организацым мобилизатлаш, коммунист воспитаньэ пашам чынжэ дэнак сайэмдаш—тэвэ Йошкар Ола райкомолын тачысэ задачыжэ.

К. А.

САЙ ТЎҤАЛМАШЫМ КУМДАН ШАРАШ КЎЛЭШ

11 мартыштэ пропагандист школышто заньатьэ эрталтэ. Заньатыш Йошкар Ола организацыштэ партий историй кружокым вуйлатышэ-влак толыныт ыльэ. Заньатьэ пытымэк лийшэ совэщаньыштэ пропагандист-влак партий историй-тунэммашым сайэмдашлан социалист сорэвнованьым организатлышт. Социалист сорэвнованьын тўҥ йодышышт-влак тыгай улыт:

Заньатьышкэ сайын йамдылалтын, конспэкт дэнэ толаш;

Тунэмшэ-влаклан кэлгын, содэржатэльнэ, толк дэнэ каласкалаш, тунэмшэ влакын йодышыштлан сайын умылтараш;

Ваш-ваш заньатыш коштмо дэнэ пропагандист паша опытым вашталтылаш;

Тунэмшэ-влаклан заньатылан йамдылалташышт эрэак полшэн шогаш. Садлан лийын тунэмшэ-влакын пачэрышкышт кошташ;

Кажнэ тунэмшын уроклан йамдылалтмыштым, конспэктыштым тэргэн шогаш.

Пропагандист Толмачэв йолташ—Смирновым, Хлэбников--Бэздэнэжныхым, Колин—Чистьаковым сорэвнованьыш ўжыч, сорэвнованьыш ўжмö йолташ-влакат кэлшэныт.

Мутат укэ, тидэ пэш сай тўҥалмаш. Тидэ тўҥалтышым чыла пропагандист-влак коклашкэ шараш кўлэш. Сорэвнованьыш ушнышо пропагандист-влак сорэвноватлымышт нэргэн тунэмшэ-влаклан умылтарашышт кўлэш. Социалист договорым шуктымашкэ пропагандист-влакым, тыгак тунэмшэ-влакым мобилизатлыман.

ВЛКСМ горком пропагандист-влакын сорэвнованьыштым вуйлатэн нангайшаш. Пропагандист-влакын социалист договор шуктымыштым тэргаш да пропагандист-влаклан полышым пуаш кўлэш.

В. Швыдчэнко.

Гордэйэва Ульана—активнэ пашайэҥ

Гордэйэва Ульана „Йэрмучаш" (Параньга район) колхоз пэлэнысэ комсомол организацыштэ пашам активнэ ыштыш. Садланак колхоз правлэньэ Ульанам 1935 ийыштэ шорык фэрмэ вуйлатышэш шогалтыш. Ульанан шогалмэ годым фэрмыштэ 8 шорык вэлэ ыльэ.

Пэрвой кэчэ гычак Гордэйэва йолташ фэрмыштэ порьадкым ышташ пижэ. Шорык вўтам шокшын, йандарын, кукшын кучэн. Шорык шамычым шкэ жапыштэ рацион (нормо) дэнэ пукшэн, йўктэн. Тўж шорык шамычым поснак сайын ончэн. Шорык-пача влаклан сай условийым ыштымэ дэнэ чыланат илэныт. Тыгэ ийат пэлэ коклаштэ фэрмыштэ 8 вуй гыч 42 вуй шорык лийын.

Гордэйэва йолташ зоотэхникым пален налшаш вэрч кучэдалэш. Тиддэч посна общэствэннэ пашамат активнэ ышта. Ульана Йэрмучаш школышто пионьэр вожатыйлан, адак йал совэт члэнлан шога.

А.

Барцэв туныктымо пашам огэш аклэ

Акашэво школысо туныктышо-влак колхоз молодьожын йодмыжым шуктэн, шкэ кумыл дэнэ кружокым ыштэн нуным туныкташ тўҥальыч. Шкэ сэмынышт ышташ нуно рэспубликысэ чыла туныктышо влакым ўжыч. Тидэ тўҥалтышым колхоз молодьож пэш куанэн ваш лийэ.

„Изи Какшан" колхозысо рвэзэ дэн ўдыр - влакат (Йошкар Ола район) Акашэвысэ туныктышо - влакын ўжмыштым куанэн лончылышт. Тунамак руш йылмым,матэматикым,гэографийым тунэммэ кружокым почыч.Тушко 18 ўдыр, 7 рвэзэ возалтэ. Кумкудан тўҥалтыш школышто туныктышо Барцэв Я. П. нуным туныкташ сöрэн мутым пуыш. Тугэ гынат, кок заньатым вэла эртарыш. Варажэ туныктымым чарныш. Ындэ тылзат пэлэ лийэш кружок пашам ок ыштэ.

Роно дэн ВЛКСМ райком тидэ фактым палат гынат, нимогай мэрымат огыт ыштэ, молодьож туныктымашым кўлэш огыл пашалан шотлат. Барцэв йолташлан туныктымо пашам ыштэн шуктыкташ кўлэш.

Смирнов.

32 йэҥ тунэмэш

„Тўҥалтыш" колхозыштэ (Роҥго р-н) тунэмдымэ дэн шагал тунэмшэ-влак—чылажэ 32 йэҥ тунэмыт.

Культармэйэц - комсомолэц Фурзиков йолташ нуным йывыртэн туныкта. Тунэммэ программым 1 майлан шуктышаш улыт.

И. В.

А. ЛИПАТОВ.

ПАШАМ ЫШТАШЛАН ПРОГРАММЭ

ВКП(б) Рўдö Комитэтын кызыт гына эртышэ Плэнумжо пэш кугу историйсэ значэньан. Совэт Ушэм калык-влакын Сталинский Конституцым пэнгыдэмдымэкэ тунамак тидэ Плэнум эртаралтэ.

Жданов йолташын докладше почэш Плэнумын пунчалыштыжэ тыгэ ойлалтэш: „ССР Ушэмын у Конституцыжым илышыш пуртымаш элын политик илышыштыжэ вашталтыш лиймым ончыкта. Тидэ вашталтышын кöргыжö тыгай: совэтым чылт тöр огыл сайлымашым тöр сайлымаш дэнэ, шуко йыжыҥан сайлымашым вик сайлымаш дэнэ, вич сайлымашым шолып сайлымаш дэнэ вашталтэн сайлымэ систэмын умбакыжат дэмократизацылалтэш".

У Конституцо нэгызэш ССР Ушэм Вэрховно Совэтын сайлымашлан йамдылалтмэ жапыштэ партийнэ организацэ ончылно шогышо задач влакым Плэнум шкэ пунчалыштыжэ пэш раш да конкрэтнэ ончыктэн пуэн.

Социализм элын пэлэдалтмыжэ вэрч кучэдалмаштэ мэмнан элын пашазэ классшэ коч кунамат эн ончыл радамыштэ лийын. Сталинский Конституцо элым виктарэн нангаймэ пашашкэ адак у, эша кумда шэмэр массым ушэн шога. Сталинский Конституцо сайлышэ-влак ончылно кугыжаныш орган влакын вуйын шогышымыштым ыгунам лийдымэ кўкшытыш нöлтэн. „Тыгэ пашазэ классын общэствым кугыжаныш коч виктарымэ систэмжэ — пролэтариатын диктатуржо утларак лывыргэ, вэс сэмынжэ—утларак куатлэ лийэш". (Плэнумын пунчалжэ гыч.)

Мэмнан коммунист партий—шэмэр калыкын пэш чот йöратымэ, мучашдымын ўшанымэ партийжэ. Эн сознатэльнэ йэҥ-влакым шкэ радамышкыжэ ушэн шогышо коммунист партий кэч кунамат чыла калык дэнэ чот кылдалтын пашам ыштэн. Лэнин-Сталин партий вуйлатымэ дэнэ гына мэмнан эл пэш кугу сэҥымаш-влакым ыштэн. Тўньамбалнэ эн дэмократичнэ Сталинский Конституцо—нинэ сэҥымаш-влакын рэзультатшэ.

Коммунист партий да тудын вождьшо Сталин йолташын вуйлатымышт почэш, мэмнан эл кугу сэҥымаш влак дэнэ ончыко ошкылэш. Элын кумда социалист дэмократийын шаҥымэ жапыштыжат партий тидэ вашталтышым вуйлатэн нангайшаш, тидлан кэлыштарэн вуйлатымэ дэн паша мэтодшым молэмдышаш. Элын политик илышыштыжэ вашталтышым партий сайын вашлийшаш, партий тидэ вашталтышым вўдэн нангайшаш. „Тидлан лийын тэвэ мо йодалтэш: партий шкэжат дэмократичнэ практиким мучко шуктэн шогыжо, партий кöргö илышыштат дэмократичнэ цэнтрализмын тўҥжö партий уставыштэ трэбатлымэ сэмынак мучко шуктал толжо". (Плэнумын пунчалжэ гыч).

Шуко партийнэ организацэ-влак партий уставым пудыртылыт, манын Рўдö Комитэт Плэнум палэмдэн. Дэмократичэский цэнтрализмын тўҥжым пудыртылмаш „партийлан зианым ышта", манын Плэнум ончыктэн.

ВКП(б) Рўдö Комитэт Плэнум партий устав пудыртылмашым пэш чот вурсэн да чыла партийнэ организацэ-влаклан партийнэ пашам йöрэшэ молэмдаш кўштэн.

Плэнум чыла партийнэ организацылаштэ 20 май мартэ парторган сайлымашым эртарэн шукташ пунчалын. Кандидат-влакым шолып йўклымö дэнэ, большэвик самокритиким кумдан шарымэ дэнэ сайлымаш эртаралтшаш.

ВКП(б) Рўдö Комитэт Плэнумын пунчалжэ Лэнин комсомол ончылнат пэш кўлэшан задачым шындэн. Лэнин комсомол--шуко миллионан молодьожын массэ организацыжэ. ВЛКСМ организацылаштэ ушэм кöргö дэмократий принципым эскэрымаш—пэш кўлэшан паша. Тидэ принципым пудыртылмаш—комсомол вуйлатымашым молодьож дэч кўрлмашкэ, пашам сўмырмашкэ конда. Тидын дэнак йатыр вэрэ молодьож коклашкэ тушман влийаныш шўшкылташыжэ йöн лийын.

Азово Чэрноморышто, Украиныштэ да моло вэрат партий уставым кугун пудыртылмо факт гай комсомол организацылаштат уло. Комсомол организацылаштэ ушэм кöргö дэмократийым пудыртылыт. ВЛКСМ комитэтым кооптироватлымым, пўтынь спискым иканаштэ йўклымашым, вуйлатышэ пашайэнвлакым назначайэн шогалтымашым комсомол организацылаштэ йатыр ужаш лийэш. Тыгай практиким йöршэш пытараш кўлэш.

Ушэм кöргö дэмократийым пудыртылмашым чыла тўжвак лукташ да нуным йöршэш пытараш, ВЛКСМ уставым чэҥгэшыдэ илышыш пурташ—тэвэ комсомол организацэ-влакын эн тўҥ обьазанностьышт.

Молодьожым коммунистла воспитатлышаш вэрч комсомолэц влакын политик активностьыштым, нунын комсомол организацым тэргэн шогымыштым кўшыл вэрыш шындыман.

ВКП(б) Комитэт Плэнумын пунчалжэ—Лэнин комсомоллан пашам ышташлан бойэвой программэ. ВКП(б) Рўдö Комитэт Плэнумын пунчалжэ Лэнин комсомоллан шкэ задачыжым шуктышаш вэрч эша сайын, эша активнэ кучэдалашыжэ полша.

Иэжово йоча пӧртыштӧ самокритикым ишат

Йэжово йоча пӧртыштӧ директорлан комсомолэц Гудимов Н. И. шога. Тудлан пэш кугу пашам ӱшанэн пумо. Гудимовлан йоча-влак воспитатлымэ пашам пэш сайын организоватлэн шогашыжэ кӱлэш ыльэ. Но Гудимов тидэ пашам ышкак чараклэн вэлэ шога.

Тудо кэчэ йэда йӱшӧ коштэш да тидэ йӱмашкак воспитатэль-влакым шупшын. Тэвэ П. А. Таланцэвым, Никитиным да Кокоричэвым (завхоз) шкэ йыржэ чумырэн, нуным йӱмаш пашашке дэнэ варэн. Кызыт нуно—чыланат ик йэш гай улыт. Нуным молылан критиковатлаш тошташ укэ. Гудимовым кӧ критиковатлаш тӧча гын, нуным тӱрлӧ сэмын лӱдыктылэш, игылтэш.

Шукэртэ огыл воспитательница А. А Зурина йолташ Гудимовын йӱмыжӧ да йолагайланымыжэ нэргэн ойлаш тӧчын. Гудимов тунамак,—мыйым тидэ пашагыч корангдэда гын, альэ рэспублик ОНО-шко мыйын пашам нэргэн уввртарэда гын, мый тэндам пытарэм. Мыйын тэндан критикдам колыштмэмат огэш шу. Пашагыч корангдат гын, чыла пашам сӱмырэм да воспитанник-влак воспитатэль-влакым кыраш тӱҥалышт—тыгэ ыштэн кодэм,—манын Зуринам лӱдыктылын. Тыгакак 10 мартыштэ помполит комсомолэц Кузовкин йолташлан ойлэн.

Адак йӱшӧ вуйжо дэнэ воспитательница-влак дэкэ мийэн лӱмын тӱрлӧ похабнэ, шакшэ мут дэнэ вурсэдылэш. Йэжово йоча пӧртын эн сай воспитательницэжэ Зурина йолташым пэш шукэ кана мыскылэн вурсэн коштын.

Кызыт Йэжово йоча пӧртысӧ воспитатэль-влак чыланат, йӱшӧ Гудимов дэн тудын йолташыжэ влакын титакэ пашаштым критиковатлаш лӱдын илат. Гудимов кашакын самокритикым ишымышт кӱшнӧ ончыктымаш факт-влак гыч пэш раш палэ.

Тыгай подлэц кашаклан йоча-влакым коммунист шӱлышэш воспитатлымэ кугу отвэтствэннэ пашам ныгызэат пуаш огэш лий. Нуным жапым шуйыдэ воспитатэльнэ паша гыч корангдыман.

К-н дэн И. Музуров.

400 тэнгэм йэшарэн налыч

Йошкар Ола музыкально-театральнэ училищыштэ тунэмшэ дэн туныктышо-влак 400 тэнгэаш Осоавиахимын 11 шэ лотэрэй билэтым йэшарэн нальыч. Ыэдэ тидэ школ чылажэ 1000 тэнгэаш билэтлан подпискым ыштэн.

Тыштэ туныктышо Иванов йолташ шкэдак 100 тэнгэашым налын.

Потапов Н.

ССР Ушэм ЦИК прэзидиумышто

ССР Ушэм Рӱдӧ Исполнительнэ Комитэт прэзидиум Моисэй Лазарэвич Грановский йолташым ССР Ушэм Йустицэ Калык Комиссар олмэштышылан пэнггыдэмдэн.

* * *

ССР Ушэм ЦИК прэзидиум Аврам Павлович Завэньагин йолташым Нэлэ Промышлэнность Калык Комиссарын пэрвой олмэштышыжлан пэнгыдэмдэн.

* * *

Йошкарармэйэц дэн командир, пашазэ дэн колхозник влакым культур шотышто обслуживатлымэ пашаштэ кугу заслуго ыштымыштлан рэспубликын заслужэнно артистшэ, ССР Ушэм йошкарармэйэц мурымо да куштымо, Йошкар Знамӓн ансамбльын художэствэннэ вуйлатышыжэ А. В. Алэксандров йолташлан ССР Ушэм ЦИК прэзидиум ССР Ушэм калык артист лӱмым пуэн.

* * *

ССР Ушэм ЦИК прэзидиум Каминский Григорий Наумовэч йолташым РСФСР тазалык пашам аралшэ Калык Комиссар паша гыч утэраш да тазалык пашам аралышэ Калык Комиссарлан Сэргийэв Пэтр Григорьйэвич йолташым шогалташ пунчалын.

Шахмат турнир

Кужмарий пэлэ кыдалаш школышто (Ронго район) 2—10 март кэчылаштэ тунэмшэ влакын шахмат турнирышт эртыш. Турнирыштэ пэрвой вэрыш Бусыгин Пагул лэктэ. Энэрский.

Йошкар-Ола ӱдрамаш кид пашалан туныктымо школышто тунэмшэ ӱдыр-влак А. С. Пушкинын возымо книгажым лудыт.

Повышэннэ тип школышто пашам сайэмдаш кӱлэш

ВЛКСМ Х-шо сйэзд кажнэ комсомолэцлан кыдалаш образованьым пуаш, манын задачым шындэн. Тидэ кугу пашам шукташлан комсомолын инициатившэ дэнэ Йошкар-Олаштэ производство дэч кӱрылтдэ тунэммэ повышэннэ тип школым почмо. Школ 1936 ий шошым пашам ышташ тӱҥалын. Кызыт тидэ школышто 215 йэҥ тунэмаш.

Каласаш кӱлэш, школышко тунэмаш улыжат 35 комсомолэц вэлэ коштэш.

Тунэммын качэствыжэ вэрч кучэдалмаш—тӱҥ задачэ. Тидым шуктышаш вэрч кажнэ тунэмшылан чот тыршашыжэ кӱлэш.

Пэрвой дэн кокымшо чырыкыштэ чумыржо посэщаэмость 96 процэнтыш гына шуын. Успэваэмость I-шэ чырыкыштэ 93,2 процэнт ыльэ. II шо чырыкыштэ 93,7 процэнтыш шуын.

Тунэммэ программэ утларакшым руш йылмэ дэнэ ок шуктэлт. Сталинский Конституцым альат туныкташ тӱҥалмэ огыл, а программэ почэш тунэмаш тӱҥалаш кӱлэш ыльэ.

Школышто политучобо сайын организоватлымэ огыл. Тунэмшэ-влак шагалжэ заньатийыш сайын йамдылалтын, конспэктым ыштэн толыт.

ГорОНО могырым школлан полыш укэ. Кызыт V-шэ класслан гэографий учэбник кӱлэш. ГорОНО дэч шуко кана йодмо гынат нимогай мэрым ыштэн огыл. Школ вуйлатышэ Моторов йолташат книга мушаш вэрч шагал тырша.

Сай могырымат ончыктыдэ ок лий. Ивайкова, Сэливанова, Альбицкая, Лэбэдэв (7 шэ класс гыч). Косарэва, Ионова (5-шэ класс гыч) отличнэ тунэмыт. Нуно чыланат комсомолэц улыт, почэш кодшо йолташышт-влаклан эрээк полшэн шогат.

Казаринова йолташын (6-шо классыштэ тунэмшэ) вуйлатымэ хор кружокшо шукэртэ огыл Йошкар-Оласэ радиостанцэ дэч пэш сайын выступатлыш.

Школын пашажым эшэ сайэмдаш оласэ комсомол комитэт дэн ГорОНО-лан утларак полшашышт кӱлэш.

Смирнов Миша.

ГЭРМАНИЙЫСЭ КОМСОМОЛЫН АКТИВНЭ ЧЛЭНЖЭ

Комсомолэц Вальтэр

22 ийаш К. Вальтэр—строительнэ пашазэ. Тудын ачаж дэн аважэ коммунист партий дэкэ лишэм шогэныт, изажэ „стальной шлемын“ члэнжэ улмаш, но варажым тужэч лэктын. Вальтэр шкэжэ 1930 ийыштэ комсомолыш пурэн. 1931 ийыштэк Вальтэрым „рэйхсвэрыштэ пужгалымэ пашам ыштымыжлан“ кок ийлан тьурмаш пэтыраш судитлат. Вальтэр Лэйпцигыштэ тьурмаштэ шинчэн лэктэ. Туштo Вальтэрын ончычсо пашажым шинчэн огытыл, сандэнак срок шумо мӧнгӧ—1933 ий майыштэ —нимогай чарак дэч посна луктын колтэныт. Вальтэр шкэ шочмо олашкыжэ пӧртылын. Тидэ олаштэ фашист кашак пэш чот озаланымышт дэнэ комсомол организацым йӧрлэш шалатэн шуктэныт. Вальтэр комсомол организацым йол ӱмбак шогалташ пижэш. Вальтэр йолташыштвлак дэнэ пырльа вашкэ гына комсомол организацым пэнгыдэмдэн шуктa да комсомол организацэ пашам вийан ышташ тӱҥалэш.

Вальтэрын койышыштыжо ик могыржо йӧршэшак ойыралалт шога—тудо коч могай пашам тӱҥалэш гынат, тудым мучашын шуктымэшкыжэ нигунамат ок лыпланэ.

Иккана Вальтэр ик мыньар йолташышт дэнэ пырльа вэрысэ паша биржыш кайэн пашадымэ влак коклаштэ коммунист листовкым шаркалаш кэлшэн. Пэлэмдымэ кэчыштэ Вальтэр ончылгоч ойлымо вэрышкэ мийа, тудын брьукыжын кок кӱсэнжэ тич коммунист листовкэ. Шижын кэртдэгызэ Вальтэрын полицийэ кучат. Пороги Вальтэрлан план шуктымашым ик жаплан чарнаш шиштара. Но Вальтэр пашам шуктыдэ кудалтэн кодымым намыслан шотла. Тудо шкэ илышыжым чаманыдэ планым шукташ пижэш.

Паша биржым мэтрат пэлэ кӱкшытан стэна авырэн. Вальтэр тидэ стэна ӱмбакэ кӱза да пашадымэвлак коклашкэ 2000 листовкым пэш писын кудалта. Пашадымэ-влак листовкым погэн налаш тыршат. Биржыштэ „порядкым кучашлан“ шогалтымэ штурмовик-шамыч, листовко гыч шижэ лийшэ „йӱр“ дэнэ калык толкыналтмым ончэн, тӱҥын шогат. Вальтэр палдарыдэ стэна ӱмбач волыш да ошкыльо. Вальтэрын листовкым кудалтымыж дэнак тидэ олаштэ ала мыньар кэчэ мартэ тарвалымаш шогыш. Палыдымэ коммунистын гэроичэский пашажэ нэргэн увэр пэш кумдан шарлыш.

Вальтэр шкэжэ тидэ пашам нэргэн йолташыштлан тыгэ умылтарэн: „Паша, конэшнэ, лӱдмашан ыльэ. Ала тыгэ ышташыжэ огэшат кӱл ыльэ да... но мый рэшитлышым: тидэ заданьым тӱҥалнам гын, мый тудым шукташ обязан улам. Тидым шуктыдэ мый мӧнгыш кат пӧртылын кэртын омыл“.

Вальтэрым организацэ вэс олашкэ колта. Вальтэр туштат кугу пашам ыштaш пижэш. Кок тылзэ жапыштэ тудо пэш нэлэ условийыштак 100 йэнган комсомол организацым ышта, молодьож социал-дэмократ ушэмын ожнысо члэншт дэнэ пэнгыдэ кылым куча. Осалым шонэн коштшо шамычын шиштарымышт почэш фашист кашакын арэстовайлымышт Вальтэрын пашажым кӱрлӧ. Вальтэр судыштат шкэнжым пэш пэнгыдын кучыш. Тидым судья дэн ваш кутырмыж гыч ужаш лийэш:

Судья: Тыйын ӱмбакэт вочшаш нэлылыкым кушытылгэмдашлан лийын организацыштэ пашам ыштымэт нэргэн чыла каласкалэ?

Вальтэр: Шкэмын мом ыштымэм нэргэн тэмдалан ик шомакымат ом каласэ. Тидэ йӧршэшат тэмдан пашада огыл, тэмдан тыштэ нимогай сомылда укэ!

Судья: Так арам чэнгэшэн шогэда, мэ садак шуко шинчэна.

Вальтэр: Шинчэда гын, вара молан йодыштыда! Тугэжэ младна тлэтла нимо нэргэнат ойлышаш укэ!

Вальтэрым 4 ийлан тьурмаш пэтыраш судитлышт.

Тьурмаштэ пэш чот орландарымыштат, тьурэмнэ надзиратэль-влакын тӱрлӧ сэмын мыскылымыштат комсомолэц Вальтэрын вийжым, лӱддымылыкшым йомдарэн кэртын огыл. Чулымлыкым йомдараш огыл—тэвэ Вальтэрын правилжэ. Коч мыньар чот орландарымаш, йӧсландарымаш ӱмбачат Вальтэр лӱддымӧ кучэдалшэ йэҥ лийын кодэш.

Вл. Рубин.

32

ПЭДАГОГИК УЧИЛИЩЫШ ТУНЭМАШ ПУРТЫМО ПРАВИЛ

РСФСР Наркомпрос пэдагогик училищыш 1937 ийлан тунэмаш пуртымо нэргэн у правилым луктын.

РСФСР Наркомпрос систэмыштэ улшо чыла пэдагогик училищыш пэлэ кыдалаш школым да кыдалаш школын 7 классшым пытарышэ-влак 15 ийаш гыч 35 ийаш мартэ налалтыт.

Пэдагогик училищыш тунэмаш пураш шонышо-влак йодмашым возат. Шкэ намийат альэ пошто гоч училищэ дирэктор лўм дэнэ тыгай докумэнт-влакым колтат: а) шочмо нэргэн мэтричэский свидэтэльствым, б) образованьэ нэргэн свидэтэльствым, в) кок фотокарточкым, карточкэш подписым ыштэн колтыман.

Пэдагогик училищыш у прийомлан йодмаш 10 ийунь гыч 15 август мартэ налалтэш.

Пэлэ кыдалаш школым пытарышэ альэ кыдалаш школын 7 шэ классыштэ тунэммэ годым тўнг прэдмэт дэнэ отлично да моло прэдмэт-влак дэнэ (рисованьэ, чэрчэньэ, пэний, музык да физкультур) сай отмэткым налшэ-влак испытаньэ дэч посна налалтыт.

Пэдагогик училищын 1-шэ классыш тунэмаш пурышо-влаклан испытаньэ посна программэ дэнэ пэлэ кыдалаш школын 7-шэ класс кугыт дэнэ лийэш. Тыгай прэдмэт дэнэ йодалыт: Руш йылмэ (устно да письмэнно), арифмэтик (устно да письмэнно). алгэбра (письмэнно), гэомэтрий, гэографий, Конституцо (йодыштмаш).

Национальнэ пэдагогик училищыш пурышо-влаклан йэшарэн, шочмо йылмэ дэнэ (устно да письмэнно) испытаньэ ышталтэш.

Пэдагогик училищыш кокымшо дэн кумышо курсыш тунэмаш пурышо-влаклан испытаньэ чыла прэдмэт дэнат ончыл курс кугыт дэнэ эртаралтэш.

Тунэмаш пурышо кокла гыч прийом испытаньыштэ чыла прэдмэт дэнэ „посрэдствэнно“ отмэткэ дэч ўлыкö огыл налшэ кокла гыч эн ончычак утларак кўкшырак оцэнкым налшэ-влак пурталтыт.

Ик ийыштэ ик йэгак кок кана испытаньыш ок пурталт. Пэдагогик училищыш тунэмаш пуртымо нэргэн прийом испытаньын рэзультатшэ почэш училищэ дирэктор приказым пуа.

Пэдагогик училищыш тунэмаш пуртымо влак сэнтьабрыштэ з а н и м а т л а ш огыт тол гын, нунын олмэш прийом испытаньым кучэн кэртшэ кандидат влак пурталтыт.

Испытаньым кучэн кэртшэ-влак, пэдучилищыштэ вэр укэ дэнэ огыт пурталт гын, вэс пэдучилищыштэ прийом испытаньым кучымо нэргэн справкым ончыктымо почэш испытаньэ дэч посна налалтыт.

Мўндыр Эрвэлыш

5 фэвральыштэ лэкшэ „Комсомольская Правда“ газэтыштэ Мўндыр Эрвэлыштэ илышэ комсомолка Хэтагурова йолташын письмажым пэчэтлымэ ыльэ.

Хэтагурова Вальа писмаштыжэ ССР Ушэм ўдыр-влакым Мўндыр Эрвэлышкэ паша ышташ ўжын возэн. Пэш шуко ўдыр влак Хэтагурова йолташын ўжмыж дэнэ кэлшэн Мўндыр Эрвэлышкэ пашаш йодын письмам возэныт.—Тыгай письма тўжэм утла пурэн,—манын „Комсомольская Правда“ воза.

Мўндыр Эрвэлыш пэш шуко тўрлö спэциальностьан пашайэнг-влак кўлыт. Мэ ўлнö Мўндыр Эрвэл край Исполнитэльнэ комитэт дэн ВЛКСМ крайкомын увэртармыжым пэчэтлэна.

Мўндыр Эрвэл крайлан могай йэнг кўлыт да, нунылан пашаш мийаш кужэч йодман

Мўндыр Эрвэл край Исполнитэльнэ Комитэт дэн ВЛКСМ крайкомын увэртарымышт

Мўндыр Эрвэл край Исполнитэльнэ комитэт дэн ВЛКСМ Крайком тыгэ увэртарат: комсомолка-дальнэвосточница Хэтагурован ўжмыжö дэнэ кэлшэн (5 фэвральыштэ лэкшэ „Комсомольская Правда“), Мўндыр Эрвэл крайыш толнэжэ гын, толмо нэргэн тыгай вэрла гыч йодын кэртыт:

Москошто ила гын, Мўндыр Эрвэл край Исполнитэльнэ комитэтын прэдставительствэ дэч й о д м а н (адрэс: Москва, Киров урэм, 31 номыран пöрт);

Мўндыр Эрвэлыш толаш шонышо Совэт Ушэмын моло ола дэн районлаштэ ила гын, Хабаровскыш Мўндыр Эрвэл ВЛКСМ крайкомыш письмам колтэн кэртыт. Тужэчын Мўндыр Эрвэлыш толмо нэргэн тунамак вашмутым налыт.

Крайлан утларакшым тыгай спэциальностьан ўдыр-влак кўлыт: инжэнэр, тэхник, слэсарь, статистик, экономист, врач, агроном, зоотэхник, туныктышо, свäзист, трактористка, машинистка, повар, стэнографистка, чэртьожница, бухгалтэр, ургызо да тулэч моло профэссий дэнат.

Корнылан кучылтмо оксам могай организацыш паша ышташ толат, тудо организацэ ўмбач тўлалтэш.

Мўндыр Эрвэл край Исполнитэльнэ комитэт прэдсэдатэль—Крутов.

Мўндыр Эрвэл комсомол крайком сэкрэтарь — Чэрньавский.

Хабаровск.

КУЗЭ МЫИ РЭКОРДСМЭН ЛИЙЫНАМ

Тэний йэчэ дэнэ ўчашымаштэ рэкорд ўмбалан рэкордым шындышым. Тидэ мыйын эн кугу сэнгымашэм лийэ. Мый „Рвэзэ коммунист“ газэт коч рэкорд-влакым ыштымэм нэргэн каласэн пунэм.

1928 ий мартэ млаэм нымогай вид дэнат сорэвнованьыштэ лийаш логалын огыл. 1928 ийыштэ Шэрнур пэдтэхникумышто тунэммэм годым куржталмаштэ областьысэ рэкордым нумалшэ Кропотов йолташ дэн куржым. Куржмаштэ Кропотов дэч изиш вэлэ шэнгалан кодым. Тидын мартэ куржталмаштэ изишак трэнировкым ыштылынам ыльэ. Тид дэч вара мыйым область физкультур сорэвнованьыш налаш тўнгальыч. 1930 ий августышто лийшэ область сорэвнованьыштэ 1500 мэтрыш куржмаштэ 2-шо вэрым нальым. 1931 ийыштэ МАО-н X-шо идалык пайрэмжэ годым 1000 мэтр дэн 3000 мэтрыш куржмаштэ пэрвой вэрым нальым да областьысэ рэкордым шындышым. Тидэ рэкорд 1936 ий мартэ мыйын ўмбалнэмак шотлалтэ. 1936 ийыштэ П. Йакимов у рэкордым шындыш.

Изиэм годсэкак йэчэ дэнэ кошташ пэш йöратэм. 1928 ийыштэ Шэрнурыштак тунэмшэ-влак дэнэ пырльа пэрвой кана йэчэ сорэвнованьыштэ лийынам. Тунам трэнировко дэч посна, пэш удан коштмылан кöра эн пытартыш вэрым вэлэ налынам.

Вэс ийыштыжэ Йошкар-Ола гыч Горькийыш йэчэ поход эртаралтэ. Тидэ походыш мыйат мийышым. Тулэч вара кажнэ ийын областьысэ йэчэ сорэвнованьыштэ участвытлаш логалын. Но рэзультатэм-влак уда улыт ыльэ.

1933 ийыштэ Йошкар армийыш кайышым. Армийыштэ чылаланат тунэмым. Марий комсомол организацын лўмжым эрэ сулэн шогэнам. Политик, бойэвой подготовкыштат, физкультур шотыштат мый эн талэ ударник ыльым. Йошкарармэйэц влак коклаштэ шкэнан полкысо ударник почот онгаш мыйын лўмэм сэралт шогыш. Мыйым пэш шуко кана пöлöклэныт.

Йошкар эрмийыштэ улмэм годым йэчэ дэнэ коштмаштэ пэрвой вэр эрэ мыйын ўмбалнэм ыльэ. 1935 ийыштэ йэчэ дэн сорэвноватлымаштэ эн сай рэзультатым пуаш тўнгальым. Йэчэ дэнэ 10 километрыш коштмаштэ сай рэзультатэм 38 минут, 20 киломэтрыш 1 шагатат 26 минут да 35 сэкунд ыльэ.

1934 ийыштэ Луга олаштэ (Лэнинград область) 1500 мэтр дэн 5000 мэтрыш куржталмаштэ пэрвой вэр влакым налын шогэнам. Тулэч вара Лэнинградысэ войэннэ округышто 5000 мэтрыш куржмаштэ 2-шо вэрым нальнам, 15 километрыш куржшо 150 физкультурник кокла гыч 7-шэ вэрым нальнам. Вара мэмнан, талэ физкультурник-влакым Москошко колтышт. Тунам Москошто вэс элла гыч толшо эн талэ куржталшэ-влак—Льадумэг (Франций), Пурьйэ (Финландий), молат толыныт ыльэ. Мэмнан элысэ талэ физкультурник кокла гыч Знамэнский влак, молат ыльыч. Мыйат нунын дэн пырльа 10 киломэтр коклаш куржынам. Тунам 7-шэ вэрым нальым.

1935 ийыштэ Йошкар армий гыч тольым.

Тэнии Марий рэспубликыштэ йэчэ дэнэ 20-30 киломэтрыш ўчашымаштэ у рэкордым шындышым. Кум национальнэ рэспубликысэ сорэвнованьыштэ йэчэ дэнэ сорэвноватлымаштэ пэрвой вэрыш лэкшаш вэрч чот шогаш логальэ.

Мыйын йэчэм, йэчэ тойам сорэвнованьылан кэлшышэ. Сорэвнованьэ дэч ончыч утыж дэн коштмаш укэ. Нормальнэ малэм. Шўмэмын пашам кузэ ыштымыжым шымлэн налам. Йэчэм шкэ сайын тöрлатэм. Йэчэ дэнэ коштмын тэхникшым чот тунэмынам, тэний конькобэжный тэхникэ почэш йэчэ дэнэ коштам. Тидэ тыгай тэхник: йолым ончык ыштымэ годым шкэмым вийашын огыл, кадырын кучэм, тидэ жапыштак тойа дэнат шўкал моштыман.

Ончыко эша сай рэзультатым ончыкташ шонэм.

И. А. Бирьуков.

Йошкар-Ола, „Динамо“

Сорэвнованьэ лийэ

12 мартыштэ „Вэнэра“ колхоз пэлэнсэ комсомол организацысэ комсомолэц-влак (Параньга р-н) лыжный сорэвнованьым эртарышт. 10 киломэтрыш коштмаштэ ончыл вэрым комсорг Ложкин дэн Соловйов Йэргэ нальыч. Нуно 1 шагатат 2 сэкундышто савырнэн тольыч. Сорэвнованьыштэ чылажэ 6 йэнг лийын. Нуно чыланат ГТО значоклан нормым сдатлышт. Л-н.

Изи-Корамас школ 1-шэ вэрым нальэ

Мэмнан Изи Корамас пэлэ кыдалаш школ (Морко р-н) тунэммэ шотышто вэлэ Азйал пэлэ кыдалаш школ дэнэ сорэвноватла ыльэ. Ындэ физкультур паша дэнат сорэвноватлэна. 8-шэ мартыштэ сорэвнованьэ лийэ. Сорэвнованьышкэ кок школ гыч 20 йэчызэ-влак лийыныт. Йэчэ дэнэ 3 киломэтрыш коштмо. Пэрвой вэрым Изи Корамас школ налын.

Тыгак тидэ кок школынак шахмат турнир лийын. Тыштэ Азйал школ сэнгэн.

В. Иванов.

Сорэвнованьыштэ 8 командэ лийын

8 мартыштэ Йошкар Ола Осоавиахим ўдрамаш-влаклан стрэлково сорэвнованьым эртарэн. Сорэвнованьыштэ чылажэ 8 командэ, кажнэ командыштэ 5 йэнг лийын.

Сорэвнованьыштэ пэрвой вэрыш Лэсотэхинститутын командыжэ лэктын, 162 очком налын. Кокымшо вэрыш лэсорабфак лэктын, 147 очком налын. Кумышо вэрыш пэдрабфак—134 очком налын.

Посна йэнг-влак шотышто Чэрнова (ПЛТИ) 50 очко гыч 40 очком налын, пэрвой вэрым налын. Сапожниковат (Комвуз) тыгай рэзультатымак пуэн. Кумышо вэрыш Калпакова (ПЛТИ), Корольова (пэдрабфак) да Полозова (лэсорабфак) лэктыныт. Нуно чыланат 38 очком пуэныт.

Лотэрэй билэтым нальыч

Ронгго район, Ашламаш чодра химий артэльысэ пашазэ-влак Осоавиахимын 11-шэ лотэрэй билэтшым 250 тэнгэашым нальыныт.

Энгэрский.

УВЭРТЫМАШ

„Рвэзэ коммунист“ газэт рэдакцэ Совэт пöртыш кусвэн.

Сэрышым тыгай адрэс дэнэ колтыман:

Иошкар-Ола, Марий АССР, Совэт пöрт, 4-шэ этаж, 90 №-ан пöлэм „Рвэзэ коммунист“ газэт рэдакцэ.

Рэдакцэ.

Отв. рэдактор—В. Т. ТИМОФЭЙЭВ.

Упол. Марлита № 39. Тираж 2600 экз. Иошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ „М. К“